

Muonion kunnan lausunto 11.12.2023

Oheismateriaali kh 11.12.2023 § 356

Väylävirasto pyytää avoimella lausuntopyynnöllä vuosittain päivitettävästä investointiohjelmasta lausuntoja, jonka kautta erilaiset vaikutukset ja tieto tulee näkyväksi.

Väylävirasto pyytää tarkastelemaan investointiohjelman luonnosta erityisesti seuraavien kysymysten kautta:

1. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?
2. Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?
3. Miten muuttaisitte investointiohjelmalla Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehityksen puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?
4. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seurantaa?
5. Minkä investointiohjelman ulkopuolisten kohteiden suunnittelua tulisi vaikuttavuuden perusteella edistää lähivuosina?
6. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmalla?

Muonion kunta kiittää Väylävirastoa lausuntopyynnöstä ja lausuu lausuntonaan seuraavaa:

1. Investointiohjelma on laaja, mutta konkreettinen valtakunnan laajuinen kokonaisuus, joka pyrkii huomioimaan erilaisia hankkeita ympäri maata määrärahojen puitteissa. Investointiohjelmassa puhutaan paljon muuttuneesta toimintaympäristöstä, mutta muuttunutta toimintaympäristöä ei kuitenkaan Muonion kunnan näkemyksen mukaan huomioida käytännössä, eli valikoituneiden kohteiden priorisoinnissa em. muutoksen eivät näy riittävän painokkaasti. Lapin elinvoimapotentiaali ja kasvun vauhti ei näy tarpeeksi painokkaasti ohjelmassa. Puolustuspolitiisesta näkökulmasta katsottuna Lappiin ja erityisesti Lapin maanteihin liittyviin perusparannustarpeisiin on kohdistettu kohtuuttoman vähän investointivaroja investointiohjelmassa. Rautateiden tarpeiden ja perustelujen kuvauksissa ei mainita matkailua ja siihen liittyvää henkilöliikennettä keskeisenä elinkeinona/toimialana: kehittämisessä painottuu teollisuuden, metsätalouden ja työmatkaliikenteen tarpeet.
2. Muonion kunta esittää, että myös kantatien 79 (välillä Levi-Muonio: erityisesti Muonion kirkonkylän VT21 ja KT79 risteuksen liikenneturvallisuuden parantaminen) ja seututien 940 (Äkäslompolo-Muotkavaara) peruskorjaukset lisätään väyläverkon investointiohjelmaan liikenneturvallisuuden sekä elinkeinoelämän edistämiseksi niiden ollessa keskeisiä matkailukeskusten välisiä tieyhteyksiä, huonokuntoisia ja paikoin jopa erittäin vaarallisia. Teillä kulkee matkailijoiden lisäksi työmatkaliikennettä, rekkaliikennettä ja julkista liikennettä. Liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden parantaminen nähdään Muonion kunnassa erittäin tärkeänä. Kt 79 liittymän liikenneturvallisuuden parantaminen esim. liikennepyrällä on ehdotettujen hankkeiden listalla, mutta se ei sisälly investointiohjelmaan. Samoin st 940 on ehdotettujen hankkeiden listalla, mutta niin ikään ei sisälly investointiohjelmaan. Nämä kaksi hanketta ovat liikenneturvallisuuden edistämisen kannalta keskeisiä alueella.

3. Investointiohjelmaa tulisi pystyä päivittämään mahdollisimman tarvelähtöisesti nopeastikin muuttuva toimintaympäristö, rakennemuutokset sekä puolustuspoliittinen tilanne huomioiden.
4. Investointiohjelman ulkopuolisten kohteiden luettelossa ei ole kuin yksi maantiekohde ja kaksi ratakohdetta Lapista. Muonion kunnan näkemyksen mukaan näistä tärkein edistettävä kohde on Kolarin radan sähköistämisen edistäminen, toiseksi tärkein Laurila-Tornio-Haaparanta rataosan sähköistämisen edistäminen ja kolmanneksi tärkein VT4 Rovaniemen kohdan parantamisen edistäminen.
5. Ns. jäämerenrata ja Lapin pisara-rata eivät ole ohjelmassa mainittuina. Muonion kunta esittää, että em. kohteiden suunnittelua ja toteuttamisedellytysten selvittämistä tulisi edistää lähivuosien aikana. Lapissa olisi tärkeää pyrkiä edistämään myös matkailukeskusten välisiä liikenneyhteyksiä ja kestäviä matkaketjuja.